

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Громадський транспорт в Україні характеризується низкою проблем і впливом численних негативних чинників, порівняно із транспортом країн Європейського Союзу, зокрема це:

- низький рівень комфортності та якості пасажирських перевезень;
- перенаповнення салонів автобусів, маршрутних таксі, тролейбусів, метро;
- потреба у оновленні транспортних засобів;
- виконання водіями обов'язків кондуктора, що неприпустиме у країнах Європейського Союзу;
- недотримання розкладу руху громадського транспорту на маршрутах;
- не урахування аспектів інклюзивності при облаштуванні салонів транспортних засобів і зупинок;
- недостатній рівень розвитку транспортної інфраструктури;
- відсутність дослідження і моніторингу зміни поведінки пасажирів;
- низький рівень забезпечення сталого розвитку міського транспорту та ін. [1-3].

Як приклад розглянемо особливості функціонування та розвитку громадського транспорту в окремих містах Європейського Союзу. Так, у Празі дорослий з дитиною до трьох років може їхати безкоштовно, й така норма поширюється й на іноземців. Увесь транспорт в Осло доволі комфортний й облаштований для людей з особливими потребами, для батьків із дитячими візочками, велосипедистів (яких у Осло є багато). Першою країною Європейського Союзу з безкоштовним громадським транспортом стала Естонія. Головною причиною введення безкоштовного громадського транспорту у місті було бажання розвантажити дороги від приватних автомобілів й зменшити число транспортних заторів. При цьому були обладнані парковки поблизу кінцевих зупинок громадського транспорту, де кожен мешканець міста міг залишити автомобіль й пересуватися містом на громадському транспорті, паркування ж на центральних вулицях міста є платним й коштує близько 1,5 євро/ годину [4;5]. У Німеччині діє єдиний квиток на усі види транспорту, відсутній контроль квитків при вході у метро, облаштовані пандуси в автобусах, курсують гібридні автобуси (із комбінованими електричним та дизельним двигунами), розробляють заходи із використання електробусів [6].

Відзначимо, що в умовах розвитку штучного інтелекту, появи віртуальних підприємств, можливості дистанційної зайнятості актуальним питанням є утвердження такого урбаністичного тренду, як міграція робочої

сили з мегаполісів до малих міст, зокрема у транскордонних регіонах, шляхом розвитку системи екологічного транспорту. Як наслідок, формується нова екологічна ціннісна орієнтація на використання транспортних засобів із мінімізацією викидів забруднюючих речовин в атмосферу [7, с. 12].

Огляд розвитку громадського транспорту в країнах Європейського Союзу свідчить про його важливість, особливо у великих містах. Ми вважаємо, що реформування громадського транспорту України повинно ґрунтуватися на принципах збереження довкілля (зменшення викидів діоксиду вуглецю в атмосферу) через збільшення одиниць електротранспорту, проведення аналізу для оптимізації транспортних потоків у великих містах.

Список використаних джерел

1. Власова В. П. Особливості формування та функціонування системи пасажирського транспорту міста Києва. Сталий розвиток міст. Управління проектами і програмами міського і регіонального розвитку. 2012. URL : <http://eprints.kname.edu.ua/29813/1/82.pdf>.
2. Іванечко Н. Р. Особистість і поведінка споживача транспортних послуг : монографія / за заг. наук. ред. Т.М. Борисової, Г.Л. Монастирського. Тернопіль : Економічна думка, 2019. 220 с. URL : http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/37699/1/%21%21%21Monograf_2019_Tema.pdf#page=60.
3. Борисяк О.В., Грох Я. А. Підходи до забезпечення сталого розвитку міського транспорту. *Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту : актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення* : II Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених з міжнародною участю (м. Тернопіль, 24-25 жовтня 2019 р.). Тернопіль : ТНЕУ. С. 10-11
4. 9 тенденцій розвитку городского транспорта в ближайшем будущем. URL : <https://daily.afisha.ru/brain/5340-9-trendov-gorodskogotransporta-blizhayshego-buduschego>.
5. Ближче до природи: навіщо Естонія зробила безкоштовним громадський транспорт. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/08/3/7085122>.
6. Стецькович С. Життя європейців : громадський транспорт у Німеччині. URL : <https://life.pravda.com.ua/society/2014/11/4/183287>.
7. Борисяк О.В., Никитишин Т.В. Інституційні аспекти екологічної політики у транскордонних регіонах у контексті розвитку транспортної інфраструктури. *Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту : актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення* : II Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених з міжнародною участю (м. Тернопіль, 24-25 жовтня 2019 р.). Тернопіль : ТНЕУ. С. 12-13